گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۳۳۶۸
دوشنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۰ ۱۰:۳۸

بعد از رفع تحریم ها باید نگران به خطر افتادن امنیت ملی بود؟!

یک کارشناس مطالعات آمریکا گفت: لحن دولت بایدن به مراتب از لحن دولت ترامپ مودبانه تر و بهتر است. دیپلماتیک تر عمل می کنند. اما چیزی عوض نشده و فشار حداکثری دولت ترامپ در دوران بایدن هم پابرجاست.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، مذاکرات وین ممکن است با پایان شهریور از سر گرفته شود و به جای تیم دیپلماسی پیشین تیم تازه ای از تهران بر سر میز مذاکره بنشیند. حالا ایالات متحده دیگر از بابت اینکه ایران نخواهد دوباره به وین بازگردد، نگرانی کمتری دارد. برخی دیپلمات ها در روزهای اخیر اعلام کرده اند که امریکایی ها اماده اند تا برخی از تحریم های مغایر با برجام را بردارند. آنها پیش از این هم ادعاهایی را مطرح کرده بودند. اما روند این اتفاق چگونه خواهد بود و برداشته شدن تحریم های مغایر با برجام می تواند سرنوشت توافق را تغییر دهد؟

با امیرعلی ابوالفتح کارشناس مسائل آمریکا به گفتگو نشسته ایم:

به تازگی بار دیگر یک دیپلمات آمریکایی چراغ سبزی برای لغو تحریم ها داده و مدعی شده است که کشورش آمادگی دارد تا تحریم های مرتبط با برجام را لغو کند. ایا چنین امکانی وجود دارد که امریکا یک قدم به عقب بردارد؟

این بحث جدیدی نیست. از زمانی که بایدن دولت تشکیل داده، این صحبت ها می شود و میگویند که ما آماده ایم تا تحریم های مرتبط با برجام را برداریم. اما بحث این است که تعریف امریکایی ها از تحریم های مغایر با برجام از تعریف ایران بسیار متفاوت است. جمهوری اسلامی ایران تاکید دارد هر آنچه بعد از خروج امریکا از برجام در هشت می دوهزاروهجده به عنوان تحریم و به هر بهانه ای اعمال شده، مغایر با برجام اند. چون امریکا در برجام متعهد شده بود تحریم جدیدی وضع نکند. با این حساب هزاران تحریم شامل افراد و شرکت ها و... باید برداشته شود. این خواست ایران است. امریکایی ها متفاوت فکر می کنند و می گویند فقط مواردی که شامل موضوعات هسته ای است شامل توافق برجام می شود. مثلا اگر کسی را به خاطر سلاح های هسته ای دستگیر کرده اند، فرای برجام است. این اختلاف دیدگاه وجود دارد. به نظر من مقام امریکایی حرف جدیدی نزده است.

این مشکلی که بین دو روایت است قابل تغییر به نظر می رسد؟ یعنی برداشته شدن تحریم ها در شرایط فعلی و با وجود اینکه دو کشور فاصله زیادی از نظر دیدگاه خود دارند، تا چه اندازه شدنی است؟

کسی نمی تواند به این سوال جواب بدهد. حتی تیم های مذاکره کننده. اختلافات وجود دارد و به همین خاطر است که گفتگو رخ می دهد. در زمان اقای رییسی البته فعلا مذاکره ای اتفاق نیفتاده. اما در زمان اقای روحانی گفته می شد که چیزی حدود هفتاد، هشتاد درصد مسائل بین دو طرف حل شده است. یعنی بخش عمده موارد راهکار داشته. البته تعداد کمی از موضوعات مانده که اتفاقا مهم ترین ها هستند. اما گفتگوها به تاریخ انتقال قدرت در ایران خورد و متوقف شد. اما اینکه مذاکرات بتواند نتیجه دهد و منجر به برداشته شدن تحریم ها شود را واقعا نمی دانم. من به شخصه خیلی چشم انداز روشنی نمی بینم که حتی اگر گفتگوها در وین شروع شوند، به نتیجه برسد. چون فاصله بین خواسته های ایران و خواسته های امریکا خیلی زیاد است و رسیدن به یک نتیجه بینابین که دو طرف را راضی کند، کار بسیار سختی است.

برخی معتقدند که حتی اگر بایدن با شروط ایران موافقت کرده و دست به برداشتن تحریم هایی که ایران می خواهد بزند، باید با جمهوری خواهان و سنای آمریکا رو به رو شود. آیا او قادر به این هست که بخواهد بخش بزرگی از تصمیم گیران و صاحب نظران امریکایی را با خود در این مسیر همراه کند؟

الان مشکل در کاخ سفید است. اگر آنها قانع شوند که با ایران به تفاهم رسیده و انتظارات تهران را برآورده کنند، بایدن می تواند بر مخالفت ها غلبه کند. چون قرار نیست موضوع در سنا به تصویب برسد، مخالفتش هم چندان اهمیتی ندارد. اصل برجام در کنگره به رای گذاشته نشد. الان بحث بر سر بازگشت امریکاست که نیاز به تایید ندارد. اما اگر در آینده دولت دموکرات ها شکست بخورد و دولت جمهوری خواهان سر کار بیاید، ماجرای ترامپ دوباره احتمالا تکرار می شود. با فرض اینکه ایران و امریکا بر سر برجام تا آن زمان به توافق رسیده باشند، دولت جمهوری خواه می تواند به همان ارحتی بیرون بیاید از برجام. ایران تاکید داردکه تایید هایی را بگیرد. اما نظام حقوقی امریکا چنین توانی را ندارد که برای رییس جمهور بعدی تعیین تکلیف کند و هیچ تعهدی توسط دولت مستقر نمی تواند برای دولت بعدی الزام اور باشد.

در ایران هم این که تنها بخشی از تحریم ها آنطوری که دیپلمات ها می گویند برداشته شود، مورد قبول کسی واقع نشده است. در شرایط پیچیده ای که بر سر تحریم های پیش امده چه شرایطی باید ایجاد شود تا دو طرف به یک نقطه مشترک برسند و تحریم ها علیه کشورمان لغو شوند؟

امریکا با برداشته شدن تمام تحریم ها مشکلی ندارد. اما آنها می خواهند خواستشان براورده شود. یعنی ما به ازای آن این است که ایران بپذیرد هم در متن برجام و هم در موضوعات فرابرجامی تغییر صورت بگیرد. یعنی ایران مثلا بپذیرد در اینده وارد گفتگوهایی با ۵+۱ شود که برای مثال در زمانبندی فعلی تغییراتی ایجاد شود. در حوزه منطقه ای و موشکی هم آنها می خواهند ایران امادگی خود را برای گفتگو اعلام کند. در چنین شرایطی امریکایی ها حاضرند که همه تحریم های مدنظر ایران را بردارند. اما مساله این است که تهران حتی به ازای برداشته شد کامل تحریم ها حاضر نیستند که این شرایط را بپذیرند. چون معتقدند که این کار منافع ملی ایران را به خطر خواهد انداخت و برداشته شدن تحریم ها این ارزش را ندارد که امنیت ملی ما به خطر بیفتد.

پیش از این در دوران روحانی گفته می شد که چراغ سبزهای دولت بایدن که به مرور می خواهد برخی تحریم ها را بردارد می تواند اثر مثبتی در روند گفتگوهای وین داشته باشد. ایا چنین وضعیتی می تواند باز هم بر روی گفتگوهای وین موثر باشد؟

من نمی خواهم این موارد را نقد کنم. اما واقعا تحریمی برداشته نشده است. از زمانی که بایدن به سرکار آمد تا پایان دولت اقای روحانی تنها چند مورد خیلی جزئی برداشته شدند. مثلا اینکه با پولی که در دست کره جنوبی بود می توانستیم دارو بخریم.یا پس گرفتن مکانیسم ماشه لطفی برای ایران نبود. کارهایی از این دست در مرحله عمل تاثیری نداشته است. لحن دولت بایدن به مراتب از لحن دولت ترامپ مودبانه تر و بهتر است. دیپلماتیک تر عمل می کنند. اما چیزی عوض نشده و فشار حداکثری دولت ترامپ در دوران بایدن هم پابرجاست. همین تازگی چهارنفر دیگر تحریم شده اند. به همین

خاطر نمی شود اقدامات بایدن را چراغ سبز دانست.